

Varga Csaba:

Az Ómagyar Mária-siralom meghamisítása,
avagy Jézus származása

Becses nyelvemlékünket, az Ómagyar Mária-siralmat mindenki ismeri. Itt most a második versszakról szólok. Kényes téma ez, de az igazság fontosabb. Nekem eszembe nem jutott volna, hogy olyasmivel foglalkozzam, ahova ez a cikk végül elvezetett engem. Én csak azt vettem észre, hogy egy vessző rossz helyen van, s elkezdett foglalkoztatni, hogy miért?

Az Ómagyar Mária-siralom második versszakának ma szakmailag elfogadott és közismertté tett olvasata a nyelvész és akadémikus Mészöly Gedeontól (1881-1960) származik. Az ő hivatalossá vált olvasata így hangzik:

Választ világumtul,
Zsidó fiadumtul,
Ézes ürümentől.

Ez a szöveg azt mondja, hogy Jézus zsidó volt.

Ám nézzük csak meg az eredeti szöveget:

Walaſth vylagum
tul fydou fyodumtul ezes
urume(m) tuul.

Megállapíthatjuk, hogy az eredeti szövegben nincs vessző. Tehát Mészöly Gedeon helyezte el mindkettőt mai vélt helyére. Itt most csak az első vessző érdekel bennünket, mert helye döntően befolyásolja az olvasatot.

Íme a vessző elhelyezésének két lehetősége:

Választ világomtól, zsidó fiacskámtól, ézes örömetől.

Választ világomtól zsidó, fiacskámtól, ézes örömetől.

Nincs az a jajongó anya, akinek fia haldoklása közben annak származása jutna eszébe. Érdekes is lenne, ha pl. egy szlovák anya így jajongana hasonló helyzetben: Választ világomtól, szlovák fiamtól, édes örömetől. Ha pl. színpadról hangzana el ez a mondat, kitörne kuncogás. Azonban a vessző áthelyezésével mindjárt értelmessé, életszerűvé válik a mondat: szlovák választ fiamtól, édes örömetől. S ebből már világos: nem szlovák anyáról és gyermekről van szó, hanem ellenkezőleg: arról van szó, hogy az anya és a gyermek éppen hogy nem szlovák, hanem egy szlovák tesz velük rosszat.

Mi teszi lehetővé a vessző rossz helyre tételét? Az, hogy a régi beszédben éltek az alany késleltetésével. Íme egy példa erre Arany János Walesi bárdok c. balladájából:

Ötszáz, bizony dalolva ment
Lángsírba welszi bárd.

Így tehát nem "Választ világottól, zsidó fiacskámtól", hanem eggyel arrébb tolt vesszővel helyes az olvasat: "Választ világottól zsidó, fiacskámtól, ézes örömetől". Ha pedig a ma megszokottabb módon mondjuk, ez eleve kétségtelenné válik: Zsidó választ fiacskámtól, édes örömetől, vagy még pontosabban: A zsidó elválaszt fiacskámtól, édes örömetől. Ezt az utolsó előtti versszak teljesen megerősíti, mely így hangzik: „Zsidó, mit tesz, törvéntelen”, azaz, amit a zsidó tesz, törvénytelen.

Mint ahogy mondtuk is régen: az orosz amit tesz, törvénytelen. Tehát a második versszakot is így kell érteni.

Mindebből egyértelmű, hogy az Ómagyar Mária-siralom leírásának idejében (1300) még határozottan úgy tudták, hogy Jézus nem zsidó volt. Ez egyébként az Újtestamentum jó pár részéből is kiderül. Jézus, mint az Ómagyar Mária-siralom szövege szerint az anyja is, élesen megkülönböztette magát tőlük. Mindig csak így mondta "ti zsidók". Zsidó származása tehát 1300-nál jóval későbbi elferdítése a valóságnak.

Maria Dietrich egy levelében további, kétségbe nem vonható érveket hozott fel e következtetések igazolásául. Engedélyével közlöm:

"Történelmileg világos, hogy Mária nem oda tartozott, ahová az ide genek szeretnék, hogy tartozzon.

Ez már abból is adódik, hogy fogadta a három keletről jövő mágust, ugyanis törvényük kimondja, hogy (5. Moses 18; 10-12) minden csillagjóst, mágust kerülni kell, megölni és kiirtani. Ez magában már nagy szentségtörés lett volna, mivel nem tarthattak az ő istenük mellett egy „fényisten fiát”. Ha pedig Mária egy megesett lány lett volna a sajátjuk közül, akkor nem élte volna túl a haragot. Jézus mostoha apja után meg természetes, hogy nem lehetett ennek a családfának az örököse."

Vallási szempontból teljesen mindegy, hogy Jézus milyen nép fia.
